

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Рок VI.

Нови Сад, петок 8. Новембра 1929.

Ч. 40 (248)

Виходва два раз у тижню.

Цена на цали рок 100 Динари.

На 1/2 рока 50 Динари.

За Америку 4 долари на рок.

Рукописи и други писма треба
послати на адресу:

„РУСКИ НОВИНИ“ НОВИ САД
Бојовићева улица број 2.

Претплату на РУСКЕ - НАРОДНЕ
ПРОСВИТНЕ ДРУЖТВО, РУСКИ
КРСТУР (Бачка).

Едино на потребу.

У многочислених напругах развија се живот народни. Прето и требови народа многочислени и вешнови. Рједко се при дајним народу тога развијање и видоволене појединим требованом одбува у еднакеј мери и еднаким способом. Звичайно се материјалним требованом видоволује скорей як по духовним, а вельо раз се тот и цалком занедзбаю. Так дзешкаль випатра и при нас.

На початку нашого живота пред стома роками при доселеню, не чудо, же се нашо людзе старали најбаржей о тим, же би подзвигнуц својо материјалне положение, же би стануц на својо самостойни ноги. То було и потребно, бо самостойни и материјално не одвисни човек може легчејше развивац својо душевни способности и борити се за вельки народни идеали. Нашо преткове разумели важност материјалного напредованя, па прето и покладли шипки својо сили на то, же би постигли цо векше благостане. Вони ишли за тим, да материјални требови буду видоволени. Робели и жили у надїи, же их даецом не будае чезосо попри материјалним добру, цо им вони зогабели, видоволїц и духовним пародним потребом: развивац руску народну свідомост и так вибудовац руску культуру.

Нашо повоене пове поколене треба да окончи тоту задачу и да не стара, же би се наш руски народни живот развили у духовним просвитним згледу

так моцко як се развили у материјалним.

Кед се и при човекови дајден член його организму не развије так як треба теди гвариме, же вон калїка. Исто то вредзи и за душевни свойствия. Душевних калїкох у нешкайшим материјалистичним и себичним вику ест вельо. Забува се, же *лем душевни способности даваю праву вредност поединцу и цалей нациї*. Даремно полна кишенка, кед празна глава. Просвищованом се напунюје кишенька и приходзи се до воопщого пародного благостоянїя. Просвищевни земледїлец на малим своим иминию лепше живе як непросвищени на вельких комплексох жеми. О тим се фришко прешведчиме, кед патриме на малого земледїлца з Даниї або Голандиї и нашого велького газду. Вони се розликую межи собу так як народ гвари, як се розликуе Бог и — калапар. Там велька просвита, а ту виостатосц.

Баржей як рационалне просвищоване у гадовским напругах потребне нам *морално-социјалне (дружествене)*. А то значи, же нам треба да аме поучени и у наших длужносцох гу Богу и гу нам самим, да знаме нашо обовязки гу людаом, з котрима живеме и гу держави, у котрей живеме.

Вихаснујиме тогорочни жимиуни часи на таке просвищоване. Нашо читални, наше схадаки най ожно на ново. Отримуйиме части преподаваня за народ. По нїх дзвигайиме факлю просвити. То най будае єдина наша задача през жимиуни вечари.

У нашим отечеству

Одлични госц. Тих дньох наїживел нашу жем секретар Союза Народох у Женеви п. Ерик Драмонд. Вон пришол, же би докладно преучел нашу обстайни.

Живи закопани. Бр. Петровиц, котри путовац по пашей держави и преуказовал вшелїжки вештини пришол и до Мартоношу. Ту пред церкву указал як вон може лежц на дески, котра полна г-здох. Вец го закопали метер и цол глибоко до жеми. Вон гварел, же витрима 40 минути и вец сам видзе. Медзитим прешло и 80 минути а Петровиц не виходзел. Кед жем откапали нашли го мертвого.

Оберачка грозни у велїх местох слаба як лоньского року, але вино вельо лепше и моцнейше. Литра се предава п. пр. у Банату по 2 и пол до 4 дп.

Садителе цукровой цвики зос фабриками цукру пришли до спорозуму цо до цени цвики. Метер цвики будае се плациц по цени штирох киллох чистого цукру и 2% супених розанкох. У будуће се маю утвердиц точно трошци продуцентох и фабрикох и на основу того министерия одредзи цени.

Нови баковни започню уж својо званя од 16. новембра. Тераз се робя вельки приправи, же би се потребни канцелариї могли змесциц на жодних местох.

Огень у жмелари догодзел се у Новим Вербасу. Пре вельки витор прервали се електрични дрови и настал огень. Чезко го було загашц, бо дул вельки витор. Чкода се рахуе на 300.000 динари.

Мертва — а се не одац. У єдним бачким валале пришла Милка Бачинац живц на општину, же

ей умарла шестра Милица. Водител матрикули записал место Милицы Милку. И тераз, кед се Милка сцела одац, указало се, же вона „мертва“. Милка муши тераз зос шведками доказовац, же вона живе а ей шестра Милица умарла.

Лїгал банкноти. У воєнским суду одсудзени поручник У. Петровиц на 15 роки, бо пролеверел вецей як 300 тисячи дп. Вон так роскопно жил, же з 1000 дпгаровим банкнотами припальовал цигарети и кед се опил, лїгал их.

Не стасма хвиля. Даскельо остатни днї настало при нас праве лето, гоч го народвола „бабово лето“. И док при нас цело у Словениї западал шнїг.

Жертви од комунистох. Двоме полицае у Загребу настрадали од убойней комунистичкеј руки. Вони мали наредзене, же би двох работничкох комунистох цоферох Бабича и Храниловича привели на полицию. Комунисти наведи визвели полицию такој штреляли до ней ави не виталоци нач пришла, а вец сцекли. Полицас остали на месце мертви. Власци одредзели награду 100.000 дп. тому, хто их винайде.

Зос Р. Н. П. Д-а.

Руске Народне Просвитне Друштво прияло тих дньох од нового Бана Дунавскеј Бановини слїдующе подзекване на привитни телеграм Р. Н. П. Д-а:

„Мудри Михајло, председник русинског народног просветног друштва Руски Керестур. Благодарим на честитци и добрим жељам. Нови Сад, октобра 1929. Бан Дунавске Бановине Поповић“.

Длужникох и претплатникох

опоминиме и мождиме, же би намирели својо длуство, бо се уж прублїжуе конец рока. Не плацене длуства то и знак непросвищеносци.

Нация и Церква.

Розв'язанє національного вопросу.

История Церкви доказує, же дух католицизму вше был еднаки. Спомнеме одредби розличитих соборох и застановме пс лем па патеранским р. 1215., котри так постановел: Прето же при веліх местах або у єдним владичеству же вельо на-родпосцох зос пшеліякими бешедами, котри шицки признавало єдну віру, але ше розликую обрядом и звичаями, приказуєме оштро, же би владичоєє таких местох и епархийох поставляли па то валушних людзох, котри би окончували богослуженя у розличних обрядах и бешедох, подзельовали св. Тайни и словом и прикладом поучували людзох".

Крайше написал о тим и владика о. Прохаска: „Люби Царство Боже! У нїм вшеліяки народи, раси и бешеди, почитуйме их! Як цо поєдинци у родзини, так народи у Церкви. накажуїме им у тей бешеди, у котрей нас розумя, бо вше треба стац па високей ровни апостолскей Церкви". На жалъ Його мадарска жидовско-калвинска шовинистична влада не слухала на то.

Церква учи, же ніч з того не маме, же зме ше народзели, кед не будземе спашени. Найважнейше єст морални живот по християнских принципах. Жид по католически, значишиц праведно, любиц Бога и Його хваліц у вшеліяких бешедох.

Най кажди народ ма свой глас у кору народох и най ше стара обєгнуц и надвншиц инши народи.

Вельо од того завини, чи дзєцко учи науку религиї у мацеринскей бешеди. Строги даклем обавязок єст удзельовац дзєцом науку віри па мацеринскей бешеди. Фини полятия віри можу лем теди зограц шєрцо, кед нам ше даваю у мацеринскей бешеди. То доказує непобитно практика Церкви.

Нїгдає нет зєкоюй пущинї душою як у тих народох, при котрих пс Христова наука не наказовала у их родней бешеди.

Така наука и практика кат. Церкви. Добре розв'язанє важни национални вопрос возможно лем у швецє катол. науки -- по поштованю и муваю бешедох шицких народох. Чловечими стараням тот вопрос ше не годзєн нїян розв'язан, бо людзєм природзєни: зависц, самолюбство, котрих мож зніщиц лем надприродними Божиими способами а не людскими. Як цо у живоце поєдиногє чловека лем пира и ласка Божєа можу дац задовољство, так и у живоце розличитих народох лем свидоми религийн аматєрє за миром може приєєц розв'язанє національного вопросу.

Шицку науку кат. Церкви о националним вопросу мож виповєєц у слїдующих точках:

1.) Бог створел шицки народи швєта.

2.) Ані єден не препаднє, кед сам себе не зніщи.

3.) Ширєне мержнї на

други народи нїщи, приношує пренасц. Прето почитуй кажди народ а свой чувай и брань.

Коло швета за 21 дзєнь.

Ище 1900. року направел єден немецки Гроф — генерал Цепелин свою першу крилатицу — през кридлох. — То ше му удало, и вон наставел правиц вше векши и лєшиши воздушни ладї. У войни 1915. року направели найвєцей таки ладї (26). Шицки тоти воздушни ладї були направени у Немецкей у варошу Фридрихсгафєну па Бодєнским озеру. Там була правєна и влонї ше першираз давигла до воздуха єдна велька и красна воздушна ладя, котра у августу того року прелєцєл около швета. — Тоти цо ю направели дали єї мєло „Граф Цепелин". — Тото лєцєнє коло швета тирвало лєм 21 дзєнь и 5 годинах, але так, же ше сплєцєвали 4 раз на жєм на тей велькєй драги: 1) Фридрихсгафєн, 2) Токіо у Япану, 3) Лос Анжєлєс при Сан Франциску у Америки и 4) у Нью-Йорку, так, же у воздухе бул лєм 13 днї.

На тей драги лєцєл вон поперчно 113 кл. па годзину. У найшвидшим лєцєню прєшєл и 150 кл. па годзину. — През вельких незгодох прелєцєл вон цалу Европу, цалу Азию понад Сибир, Цихи Оцєан, Сивєрну Америку и Антлантєки Оцєан, драгу котра 24.500 кл. длуга и вращєл ше навад до Фридрихсгафєну.

Да себе можєме представити величину тєй воздушней ладї спомнєме лєм даскєљєо числа. — У нєй булє 105.000 м³ (т.є. кубни метєри) плинє (воздуху), котри ю отримовал на воздуху. Напрєдок ю гїтали 5 мотори, котри вєдно маю 2650 коньски сили. — През отпочивку можє лєцити 10.000 кл., а то виноши єдну штварцину жємского Экватора. Длуга є 237 метєрє, а широка 30 метєрє. — У нєй би ше могло направити лєкко квартєлї за 100 фамєлиї. Управа и роботници цо на нєй робєли па тей велькєй драги виношєла 41 особу. Главни командант бул Др. Екєнер, а зос нїма ше вєжєли 19 путнїки. — Таки вельки, таки длуги, зостєлє коньскимє силами, зос тєлїм плинєм не бул направєн ище ані єден Цепелин, але бул ипак єден направєн, котри длужєй могол витримат у воздухе, бо тот могол лєцити непрєстано 16.000 кл.

Дня 16. прєшлого мєшєца лєцєл зот Цепелин на Балкан, и на тей драги прелєцєл баж през нїши Керєстур коло бгєдзини рано. Скоро шицки нашо керєстурци го видзєли и не могли ше прєчудовац силней видумкє модерного швета.

Зос „Младості".

ФЕЛЬТОН

На керєстурским шлайсу.

У моєй хижки цємно. Жирячка цигару дава нагадовац форми предметох, котри так ошванцєни малє чуднє випатрєли. Да мє за дацє мучи совєєц, миг би сом ше тєраз бац. Но ипак сом не мирни и не можєм заспац. У ухєх ми ритєм шпирєву, котри мє припровадзєл зос „шлайсу". Випатрєло, як да ше вєшка остєтнї раз сцєли повєшєлїц и прето зос шицкей моцї „рєгєли". А моєо музикалнє ухо уплєло їх шєнє...

О мали час ставєм, зашванцим лампу и при моцней шветлєсци шєдєм за стєл. О керєстурским шлайсу. Ого! О тим? Да, о тим.

Була неподношлїва гору-

чава. Як то уж у лєтним часє. У лўки, заточєнїю — волєйцє тото мєсто як сцєцє — находзєла ше лєая, „шлєп". Чєрнєй фарби як дєяка нєман, була прєкрита зос шивим прахом; Людзє прихадзєли з кочєми и приношєли житє. Зпїмєли, пошєли па мєжу и виспєвали на гєрло незаситнєй тєй ладї, цо уж дєс дєшєтєки вагонї прєдїгєла. Єдєн мєра, а гєвтї цє прєдаваю з нїм. Да ше правє мєра. Вєц мєтєри булє записєни до єднєй жнїжкєчки. На брєгу чєкали нєсцєрпєзлїво конї и грєєкали сухє шєно. Мухавєлї ше, коцєли по праку, и кочияшє их нє раз затримовєли з „го-га". — Прах нє курєл и снєловєл да тє очї завєраю.

Єднї ше докричує, другї

у парєх бєшєдує глєсно да ше чує, през гуку водї и клєпкєнє, дихцєнє млїнскєго мотору. А през тєту лєрєму чує врисєк, цилєк мєлєдєєцї.

До водї скакєю. Скєни подобнї циркусним подвїгом и доводзєа чловека на думку, же ше дахтє дума на вше замуєц и замуднїц па час жєлєну, чисту поду. Жєлї ше купаю облєчєни и кєд виходзєа вонкє задихцєни як да ше цєпєли и чєжкє дограбєли сухєго тлє.

Кєрєстурскє шлайсє здєгадє и на варєш и варєшки купатїла. Находзєа ше тє крем парєєтєх и оштригєннє жє сєки глєви (по новєй модї). А нє рїдкє стрєтнєцє бнлї шмєти и такє цнєлєи, крєватнї под кєркєм.

И шнїцкє поглєдєло нєшкє воду. Жулєви рєчї пошгартєую воду єднєк як и мєхкєи и бнлї. По обєлох тапкєю

мєлї, у цєснїх цнєлєох сцєєкєнї, нєшкєи як цє и з бєчкєрєх вїдєгнєтї. И нє булє розлїкє свємєдзї гєвтїх у купацїх шмєтєкєх, цє ані кус нє булє бнєннї, и гєвтїх цє мєлї на сєбє кєдїлнї панскє шмєтє — у котрїх ше можє шнєлєи у „Паньскєй кєркєнї". З водї стїрчєлї кєльчї и вєрєчї як и шєпєчкєи абє зєвєаннї глєви з хустєчкє. Нє булє розлїкєи! У прїродї нєт вєошцє розлїкєи; то ше тє мєглє виднїц. И єднї ше хлєдєлєи, а другї робєли на брєгу и зос завїднїм оком (нє мушнї тє буц жє завїдєлєи) жєдєлї ше роахлєдєнїц.

Шєдзєл сом на єднїм краєу ладї и прїпатрєл на жївєт, котрї тє вар. Тото мє здєгадє на варєшкє пошглєянє. И я снєловнє вше на прєзлїкє роздумовєнє спєднєл сом лєж до тєй хїбнє и думєл... О чнїм? Сцєцє

Широм швета

Выборачки у Ческей сорицели, ше так, же завоцасели социјалистични партији аграрци а спадли комунисти. Християнски партији застримали своје позицији.

Сив Хортвон так нещепливо спаднул з коня на довок, же зламал себе ногу и достал потрешене мозгу. У вельких мукох вец у шпиталу умар.

Пенсж не приноши щесце. У Ньюорку одняла себе живот една пані, котра мала найвекшцу плацу, медзи шицким жевами у Ньюорку. Вона робела у едном модним аванију, а мала плацу 100.000 долари рочне.

При мадарским войску запровадели кару бича. Так найвекша кара вишоше 60 на дереш а найменьша 25. Крем того за кажди удар ма виновник ше даки взен мешац гарешту.

Железна корона. Новани пишу, же талиански краль будзе окрунети зос желевану коруну, з котру буд-риунсти Карло Вельки и 34 кральох Ломбардијише Наполеон 1805 р. сам ше окрунел з тоту коруну.

Умираю вельки людзе. Ми явели, же недавно умар булгарски министр председателъ Радославов, котри водзел политику Бугарии за часох войны. Умар и у Риме вельки немецки дипломат княз Билон, а терез лежи чезко хори 89 рочни Клемансо, котрого презвали „француским тигром“ пре його непомирли-

восц гу каждому политическому процивнику.

Пощени злодіс. При едней цемниці у Ньюорку були в ноци на работи 200 злодіс. Електрични мотор ше погубел и не було през 4 годзини швета. За тот час рибден од злодійох не сцекол. Вони були похвадени и кару им зменьшали.

Чудне выздравенс. Недавно прегажел у Лондону авто едного немого чловека на meno Жан Рикардсон. Кед го видагли з под колесох, шицок ше тресол, але векших ранох не мал. Рикардсон овемел у войни од стаху; И як до од страху овемел так терез од страху прегварел.

Нова влада у Францускей. По длугой кризи составена у Францускей нова влада, под председателством Тардса. До влади стуел поновно и Бриян. Влада составена зос вибаченейших особох а политику будзе водзиц у дотерашним напрямю.

Циган сце буц краль. Циган Гейза Хорват з Бугарешту, тверди, же вон законити син саского крала Алберта и його жени Каролини. И ище як дзедко бул в дому одстранети. Понеже Алберт 1921 року умар а наследников не мал то Хорват гвари, же вон ма право на престол крала саского. О цалей тей комедии заніма ше терез державни суд у Дрездену и чека ше, чи нанце бувши циган Гейза постане кральом.

знац? Знайце, же ше не мали думи круцели по моей глави! О живоче! Ха-ха. Робиц як тот швет чезко, як тоти мехи по чезки, отпочиваю, як до-пиа-тоти цо у тей заградки цо отпочиваю, або купац и подліц ше на тей ладі, як цо я. И робиц, жиц, дочекац шмерц. Вец, умрець? Ніч вецей?...

Пришел гу мне еден од матрозох, Почал бешедовац о купачох. Пристал сом з ним и о мали час скруцел на цнше. Запытам ше го кельо жита може стануц до тей ладі. Пове ми и цода:

— Дай ми того и я свой пані! Дем того! вецей ми ніч не будзе требац!

Вец еден плюс до води, котри дзигнул мали габн и я ше нашол на дну. Не думайце, же сом дацо гледал! Мало сом ше нагнівал пре його бешеду. Вона була може найдешни додаток моім

празним думком. Но не замерал сом му. Та лон повед, цо шицок швет роби. И вон як дзедко того швета — як цо сом и сам — не мог ипшак бешедовац. Думал себе бизовно, же ме поткурел. — Не обрацаючи ше видзем волка цвенкаюця з зубами. Зрихтам ше и пойдзем. И док не моя пиеня з драпацого гарла розлегала, умерал дзень, а витрик цо ше бавел по надзе и прах зос димом, до котрих ше облекал валал являли ноц... Циху мирну ноц. С. С.

Цагнуце за валалом.

Шицко було познате, приемне. Кадзи ше обрачим вшадан весели и нашмихнути лица. И радовал сом ше. Бул сом најмечани. А терез сом приял виракнене лица як с ту у парозу. Широк

Допис зос Загребу.

Почитовани мертвих.

Красни авачей, котри ше зачувал з давних часох; на празник Шицких Святых иде ше на пиятор (теметон) одац почесц галтим, котри уж не медзи нами. До царства мертвих дзе шицки еттаки. — И ишла скоро цали Загреб бул нусти, шицко ше уірекосц жепрасному часу нигарло на Миргой обновиц боі, намятки на красни спомини. А арацели ше з побожкосцу глібину, котрей иишак преа други час нет вельо.

Утрафело ше мале торжество. Пошвенсна нова камічка, у котрей ше буду холад вельки и заслужки людзе.

По аркадох ше гарли у репретаргнутим шерс маск швета да видза гроби гевтих, цо за иіх вельо заслуги стекли. — Особею було вельо швета ца гробох вабгих у скупштини и других славних людзох.

Преслава 50 роч. ювилею священства Пия XI.

На торжествені спосиб оживченка преслава 50 рочиди священичества св. О. Пия. Диплоздин отслужена пантификална Сл. Божа, котра пренешена на радли.

Пополадни отримана у сали Хрв. Сюзолу академии Бешедовац метрополия Бауер, котри приказал божественоси паниства. Крем його бешед обробици по других преподавательох теми: Цалозе и культура, мисте-

цтво, почитоване жели и др. — Полна сала була доказом оданости хорв. народу Христовой Церкви и ей глави.

Занімлив же о тей преславке не писали ані едни новини, котри ше иишак — кед им то касиув — любн реарудовац и заслугами панох за хорватах, а до би уж по хроничкей длужности требала.

Дружтво св. Бронима.

У „Обителі“, илустрованим тижньовнику, котри издава дружтво св. Бронима, почал изходит романи з украинского животу нешкайшого часу: „Гайственнашицок“. Романописатель Богуслав Полюжич представя модерну струю у укр. китковносци. Хто ше сце упознац зос жижом наших братох и видно ше забава, роман му добре дойдзе. Прелателъ М. Фирак, напн панаоцц и суроботки,

Попря издаваню спомнутаго листу почало ише дружтво издавац лист за младих под насловом „Младост“. Здраве, красне и поучне чтение з вельм слякми бизовно препирит тот нови лист.

Так Брон. дружтво залапело авс свою діятносцу шицки класк хорв. народу. Издава „Хрв. Просвету“, лкт. ревиц за виображеншу публику, „Обителі“ за истредню граждаиску, „Наша Госпа Лурдска“ за земледельцох и „Младост“ за найменших.

С.-н.

Розвиток биоскопох.

Биоскопи (Кинематографи) пролялицили швет и цет держави у котрей би ше попримитим не розвивала и филмска индустрия. У нашей держави рошириос ше филм вше вецей и скоро кажде векше место ма свой кинематограф, док у других напреднейших нет валалу през сали за кино-представи (на

пр. у Францускей). Так кино постал едно важне восприятательне средство на котре ше ма раховац.

У едних новинох вишла скорей два мешаца статьи, у котрей приказани розвиток филму. Кратки змист:

Перши початок биоскопу находзи ше скорей вецей ти сячи рокох у Египту и Ри-

леци одредзенов драгов за цильом. И у тей „борби за живот“, нет кеди ше нашмихнуц. Жимота, презир вибива з хижох котри ше попоише дзизигаю, з аутомобилох и трамвайох, котри презоглядно летаю. — И вше ми вецей доставаю мили гевти мали хижки, лесн, бреси, з котрих ше вліваю до долинох дражки. И док сом прекрачал по широких, мирних улічкох, и док до уоох доперала шиванка, смутна, як цо смутни ту тоги шиви дні, шиванка у котрей бул вилів шицких болдох младих шерцох вед, цо потіха, терез зарлуши крика колаортерох припла на место того. Бул сом теци готови шицко, цали швет любви, у шицким лем патриц любов, а терез кричац: миру, цихоти, миру!

Дзень за дньом чече да ше вецей не враци. А мла-

досц смутна преходзи. Ютро живота завите до молги. Поладне през молги: чловеци живот у озбільних рокох. На вечар дим, задимни дим: приготовене за други швет. И так може прейдзе цали наш живот? Як еден сон? Еден дзень преведзепи у варошу? И таргисм ше пред тима воцросами.

Пред нами молга. Лем наслуцуеме цо коло нас. Най би тога молга застарла нам очи, да не видзиме руку найбиднейшого цо нас молді. . . Подарти шкати мизерних. Презир векшого и меркню на нікого. Най не видзиме песци мучених котрим у очох мож читац: вишесце! Най не видзиме хаос коло нас.

Шицкого не було на валале. Мир, спокой, голем на око. Голем за мене.

С. Саламон.

му. Состояло ше широко у магичней лампи, котра и нешка основ биоскопу.

У XVIII вику являю ше у Европи „Хинески цини“. На бившиценому платну були ругани слики з помоцу рукох у перши край едноставнейши, а познейше и слики вецей ведно. Так на пр. гуска, птах, а вец и човек на дасцко. Кинези були у тому особено вешти на пришло оталь и мено тим представом.

Познейшеше уведло на место рукох мальованки, з котрим перши почали Французи. Требало тоти мальованки повязац и дац им стални ток, звяз. — Француз Реймѣ процирал, ругал слики а помоцу магичней лампи на платно з едней цешкей

паперовой пантляки. Каждая слика приказовала едну поставу. Од того ше часу усовершовал биоскол. Фотография му исто ишла на руку. Так еден фотограф у Америки нашоровал трицц апарати. За кажди була припязана цверна, котра ишла преиґ едней дражки на други бок и там привязана на мур. Вец бул тагда нагнати еден конь. Претаргнул пред каждим апаратом цверну и ведно ше в тим параньом сликовал. Фотограф мал так 30 рзлични постави коня. Тоти слики були проецировани вец на представи.

Нашкайши вик, а и край прешлого вику, усовершили кинематограф.

С-п.

Вшеліячина.

Место шмерци. Таким местом можеме полним правом волац американску варош Чикаго. Прешлого року угинуло там у нещесних случаях 5827 особи. Одняло себе живог 1250 особи, потонули 383, гасом отровели ше 241 особа а забито 783.

Нови милионаре. Прешлого року у Исмецкей ше повежшало число милионарох на 130. Так ше рахус, же Исмецка ма 2465 милионарох. Их масток виношуе 5 и пол миллиарди.

50 рочница електршвета. Недавно цала Америка преславела торжество 50 рочница, од кеди познати ученяк Едисон винашой першу електричну лампочку. Миллионер Форд о своїм трошку збудовал найлспшу на швецех техничку школу и даровал ю Едисонови.

Людзе зос 6 пальцами. При Мадриду у испаньолским валале Червера жителс маю на каждей руци по шейсц пальцим а дасдни маю и седем. Ридко ше трафи, же дахто ма 5 пальци.

Цементопо мебли. У Нюйорку започал еден фабрикант вирабляц мебли з цементу. Правда, же мебли кус чешки, але су крашне виробяни и тупи.

Весели погреб. У немецким валалу Нидерцимер умар 84 рочни дїдо Ф. Кох. Вон бул цалого свойого жипота весели. У своїм тестаменту одредзел, же би

при погребу музика грала найвесельше, же ніхто не шме плакац, а кед го буду сиушовац до жемн теди треба да шцики танцюю. По погребу най ше шцики зиду на банкет, котрого вон уж за живота виплацел.

Добровольна цемница. У варошу Мадриду умарла недавно у 67 року жовота миллионерна Сербалине, котра ше азварла до своей хижи и през 40 роки ні с ким не гаторела зні не выходзела. Сци сї давали през облак. Тераз ше з ей тестаменту видзело, же вона то себе сама задала за покуту, бо пред 40 роками у наглосци забила свойого мужа.

Не познал самого себе. У едним французским хотелу при Аллох врацел ше наскоро в вонци еден турист, котри почал дярмац же у його хижи находза ше злодїе. Пришло 26 полицайох и прелатредї кажди куцик а нічого не нашли. Вязело ше вец, же турист себе видаел у жвератку и ис познал ше.

„Добродїтель“ чловечества. Професор Леонард Гил з Лондону винашол еден нови бацил. Вон ше легко хова а еден грам довольни є забїц миллиони людзох. Шмерц наступи такой накеди бацил войдзе до носа або до ока. Професор Гил гвари, же не треба ніякого оружия вецей у войни, бо една крилатица може з тим бацилом уичтожиц миллиони людзох.

Швечочни Отпочивок.

Недзеля 20.

„И видїю го Господь, милосердова о ней“.

У своїм божеским милосердию не могол арейсц Исус коло жени гдовици, котра прежалосне нарикала за еднцом — сином своїм, а да ше не амилуе над ей больом, на роби вельке чудо божией сили и оживлюе ей сина. Божеске шерцо Христово вше любело и вше будзе любїц тїх, цо церпя. *Найвецей церпя на тим швецех хори на души и целу.* Тим указовал Исус и указуе вше найвекшу любов и помоц.

Дораз по своїм крещению на ривки Йордану идзе Исус гу хорим по валалох и варонох и исцїлюе их. Скорей як почал науцовац, творел и дїла милосердия. *„Яже начат Исус творити же и учити“.* (Дїянїя апостол I. 1.) Так сце да робя и други. Чим себе наберал даскельо ученикох, такой их посила гу хорим, да исцїлюю и помагаю. *„Болияця исцїляйте, прокаженїя очищайте“* (Маттея X. 8.) а вони дачеце послухали *„И исшедше помазоваху едем многи недужнїя, и исцїлюваху“.* (Мар. 6., 13.) Цо творел Учитель Небески, то робели и його ученици, и то дораз од початку свойого дїяствованя. Тот початок наставля ше и нешка, и будзе тїрвац до конца швета. — Бо му Бог заложел темель. Од верховних апостолох

Петра и Павла, Св. Климента, наслідника Петрового, па Св. Игнатия антиохийского, филозофа Св. Юстина, па до нешка тота любов гу болиящим владала впаданїи у христьянским швецех, и вдерела вшадан до шерцох глїбоки корень. Св. Юстин бранитель христьянства, блисуе у своїх писаньох, же вирници я недзелями *збераю за биднїх и хорих*, и то назберане благо однешу гу свойому пастїру, котри с тим помага широти, гдовици, рабох и пришеццох. Так ше приказал Исус дораз на початку, як милосердни Самарянин и пестователь недужних. И цо ше стало? *„Множество многос слышавши елика творїше, прїдоше ко нему. И многи исцїли, якоже нападати єго, да ему прикоснутея, елиця имїяху рани.“* (Марко 3. 10.) *„И елиця прикасахуся, спасахуся“.* Цо то була чудна, но жалосна войска, зобрата вец шцицких странах Юдей, од Тира и Сидона, од Сириї, од Брусалима, Идумеї, од приморї Декаполиї. А Исус их шцицких прїма гу себе и исцїлїл всих. Вецей раз мушел ше Исус склонїц па кораб да го не дриля до води. О, цо ше ставало теди предочами Исусовима! Кельо бидни скочели радосно на ноги своей и кричаци бежали повесц шесце своей другим, да прїду гу Исусу. А вон шцицких исцїлювал. Исус найлешнїи дїкар.

О. М. Мудри.

Нашо претплатнїци

Обновели предплату слїдуочи п. п.:

Костелник Микхайло, Стари Вербас	па 1928./29. р.	200	Дин.
Кашох Дюра, салаш 147. Р. К.	" " " "	200	"
Еделпески Дюра, 998. Р. К.	" " " "	100	"
Сегеди Йовген 346. Р. К.	па 1929./30. "	100	"
Бики Шандор 793. Р. К.	" " " "	100	"
Дудаш Дюра Р. К. 783.	па 1929. "	50	"
Пивчак Александар 378. Р. К.	" " " "	100	"
Бобик Дюра 40 салаш Р. К.	" " " "	100	"
Хома Дюра 869. Р. К.	" " " "	100	"
Пастовїцки Дюра 789. Р. К.	" " " "	50	"
Рамач Дюра 545. Р. К.	" " " "	70	"
Сабачош Василь 861. Р. К.	" " " "	100	"
Мария Кочич, Дюрдолов 208.	" " " "	100	"
Яким Сїрем 202. Коцур	" " " "	100	"
Крайцар Иля, адв. припр. Шид	" " " "	100	"
Папуга Михайло, благаїник Петровци	" " " "	100	"

ТАРГОВИНА

Жїтго	Дин.	185—190—	Овес	Дин.	140—145—
Кукурица	"	105—110—	Мука 0	"	290—305—
Раж	"	150—155—	Мука 2	"	270—275—
Ярец	"	120—125—	Мука 5	"	250—255—